

شى ناي - ان
لو گۋانجۇڭ

سۇ بويىندا

【中国古典文学四大名著】

1

شىنجاڭ خالىق باسپاسى

水滸傳

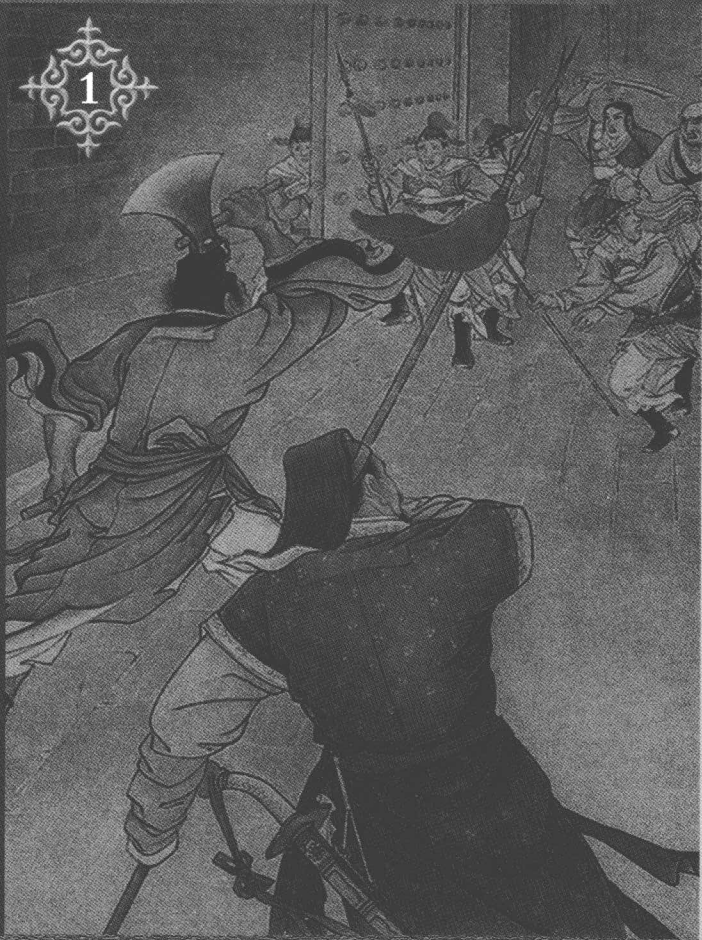
شى ناي - ان

لو گۇانجۇڭ

سۇ بويىندا

【中国古典文学四大名著】

شىنجاڭ خالىق باسپاسى

图书在版编目(CIP)数据

水浒传.1:哈萨克文/(明)施耐庵著;阿布达别克等译.-乌鲁木齐:新疆人民出版社,2009.8

ISBN 978-7-228-12760-3

I.水… II.①施…②阿… III.章回小说-中国-明代-哈萨克语(中国少数民族语言) IV.I242.4

中国版本图书馆 CIP 数据核字(2009)第 148197 号

责任编辑:阿 山

责任校对:马吾提

封面设计:夏提克

水浒传(1)

(哈萨克文)

施耐庵 罗贯中 著

《水浒传》翻译小组 译

新疆人民出版社出版

(乌鲁木齐市解放南路 348 号 邮编 830001)

新疆新华书店发行

新疆生产建设兵团印刷厂印刷

880×1230 毫米 32 开本 23.75 印张

1988 年 6 月第 2 版 2009 年 8 月第 3 次印刷

印数:7301-9300

ISBN 978-7-228-12760-3 定价:40.00 元

بۇل كىتاپ 1975 - جىلى 11 - ايدا شاڭخاي خالىق باسپاسى جاعىنان بىرىنشى رەت
باسىلعان نۇسقاى بويىنشا اۆدارىپ باسىلدى.

本书根据上海人民出版社 1975 年 11 月第 1 版第 1 次印刷本翻译出版。

جاۋاپتى رەداكتور: اسان ابەۋ ۇلى
جاۋاپتى كوررەكتور: ءماۋلىت ءشارىپ ۇلى
مۇقاباسىن جوبالاعان: شاتتىق اغسا

سۇ بويىندا (1)

اۆتورى: شى ناي - ان، لو گۋانجۇڭ
«سۇ بويىندانى» اۋدارۋ گرۇپپاسى جاعىنان اۋدارىلدى

*

شىنجياڭ خالىق باسپاسى باستىردى
(ءۇرىمجى قالاسى وڭتۇستىك ازاتتىق كوشەسى 348 - اۋلا)

شىنجياڭ شىنخۇا كىتاپ دۇكەنىنەن تاراتىلدى

شىنجياڭ ءوندىرىس - قۇرىلمىس يىڭتۋانى

باسپا زاۋودىندا باسىلدى

فورمات 1/32 1230 × 880، 23.75 باسپا تاباق

1988 - جىل، ماۋسىم، 2 - باسپاسى

2009 - جىل، تامىز، 3 - باسپاسى

تىراجى: 9300 — 7301

ISBN 978-7-228-12760-3

باعاسى: 40.00 يۋان

بەتاشار

جىر - قىسالاردا بىلاي دەلىنەدى:
قاز - قاتار تىزىلگەن قالىڭ كىتاپنىڭ قالقاسىندا ەرەن
تاعىلىمىشىلدار اڭگىمە دۈكەننى قۇرىپ وتىر. قۇر اتاق، قۇردىم
ناپسىگە بولا قۇسالانبايتىن ولار قار جاستانىپ، مۇز توسەنگەن
كورىنىستى كوز الدارىنان وتكىزىپ، اسىل سەمسەرگە قاراپ
كۈلىسىپ قويىپ، اڭگىمە سوغۇدا. بۇرىنقى - سوڭقى خان -
پاتшалاردى ساراپقا سالىپ اق - قاراسىن ايرىپ، ورتا جۇڭگونى
جالپاعىنان باسقاندار مەن چۈنچىۋ *داۋىرىن *دۈر سىلكىنتكەن
جەتى ساربازداردى *سوز ەتسەدى. كوركەيۋ مەن كۈيرەۋ قۇددى
قۇ *عاشتىڭ بۇتاعىنان، *ومىر بەينە ايدىن شالقاردا قالىقتاعان
بوس قايبقتان اۋمايدى. وسى بايانسىز تىرشىلىكتە ات
شىعارعاندار دا، اتاق قۇعاندار دا از ەمەس، ال ابروידان، اتاقتان
ات بويىن الا قاشقاندار *تىپتى دە كوپ، مىنەكى جاڭا تۇعان ايدىڭ
*اپ - ساتتە قاراسى *وشىپ، اساۋ وزەن، ايدىن كول، چاپ -
جاسىل ەگىنجاي داڭغىل جولعا اينالدى، ويپىر - اۋ، تەرەكتىڭ
بۇتاعىنا شىعپ الپى بالىق اۋلاۋدان دامەتكەندەر دە بولدى،
جاسىل ورمان نىزدەگەن سورلى مايىمىلدار قۇساپ ساداققان
ۇركىپ، السىقا اۋىپ، كۈيكى ورمانعا *سىڭىپ كەتكەندەر دە
بولدى. *بارىن ايت تا، *بىرىن ايت توستاعانداى شارابىڭدى
قايتادان قولعا الپى، اسەم اندەر مەن *تاتتى كۈيلەر تىڭداغانعا
نە جەتسىن! *بىر ولەڭدە بىلاي دەلىنەدى:

بەس داۋىرىدە بۇلىك - سويقان تىنىشمايدى بىرەر كۈن،
 بۇلت سەيلىسە، كوك جادىراپ، كورەر ەدى كۈن كوزىن.
 عاسىر سەمگەن گۈل قۇلىپىرىپ، جاڭبىر شىعى مولتىلدەپ،
 ەبلىم تاسىپ، جايناتار ەد كورىكتى وتان كۈمبەزىن.
 بال-بۇل جانىپ كوز تارتار ەد ەسان-ساۋلەتى قالانىڭ،
 كۈمبىرلەپ كۈي شەرتىلەر ەد اسقاقتاتا ساز ەۋىنىن.
 قوي ۇستىنە بوز تورعاي جۇمىرتقالار كۈن تۇتىپ،
 كورەر ەدىڭ گۈل باقشادا سايراعانىن بۇلبۇلدىڭ.
 سۇڭ حاندىعى پاتشاسى شىن زولڭ حان داۋىرىندە جاساعان
 شاۋ فامىلىيالى، ياۋفۇ ەسىمدى، ەدىن لاقابى كاڭجىيە دەيتىن
 تاعىلىمشىل ەبىر مىرزا بەس حاندىق ەداۋىرى مەن قاۋساعان تاڭ
 حاندىعى زامانىندا بۇكىل ەلدە تولاسسىز قان توگىلگەندىكى جايلى
 وسى ەكى شۇماق ولەڭدى جازىپ تولعاعان ەكەن. سول شاققتا
 بەينە: «بىلەگەن لياڭ، تاڭ، جىن مەن حان، جۇدى»^①، جۇ،
 لي، شي جانە ليۋ، گو ەدى^② دەگەندەي حال بولدى دا ون بەس
 پاتشا ۇكىم ايتىپ، ەلۋ جىل ەل باسنا ەك سالدى». دۇيىم
 خالىق تاڭىرتەڭ لياڭ بەكتىگىنە قاراسا، كەشتە جىن بەكتىگىنە
 باعىناتىن. كەيىن كەلە جازمىشتىڭ جازۋى بويىنشا زامان
 وزگەرىپ، قالىڭ جاساقتىڭ ورتاسىندا پاتشا تايىزۋ — ۇدى، جاۋ
 گۇاڭ يىن دۇنيەگە كەلدى. بۇل شاراپاتتى پاتشا دۇنيەگە
 كەلگەندە جەر مەن كوك نارت قىزىل شۇعىلاعا ماللىنىپ، كۈنى-
 ەتۈنى جۇپار ەيىس اڭقىپ تۇردى. ول اسپاننان تۇسكەن ناچاڭاي
 پەرىشتەسى ەكەن، باتىر دا ەرجۈرەك، پاراساتتى دا كەڭ پەيىلدى
 بولىپ ەرجەتەدى. اتامزاماننان بەرگى حان، پاتшалار ونىڭ
 شالىمىنا دا كەلمەيدى، ەوز بويىنىڭ شاناعىنداى جالعىز

① جۇڭگو تارىخىندا بولپ وتكەن بەس حاندىق.
 ② بەس حاندىق تۇسىنداعى بەس پاتشا — اۋد.

سويلمەن سوعىس سالىپ، تورت جۇز ايماقتى وزىنە قاراتادى. ەلىنەن اپاتتى الاستاپ، ورتا جازىقتى تىنىشتاندىرىپ، مەملەكەتتىن ۇلى سۇڭ حاندىعى دەپ اتاپ، بيانلىك قىلاسىن استانا ەتىپ ورنىعادى. توعىز حاندىقتاعى سەگىز پاتشانىڭ كوسەم سەركەسى، تورت جۇز جىلعا سوزىلعان حاندىقتىڭ بىرگەسىن قالاعان كىەلى پاتشا بولادى. سونىڭ ۇشىن الگى شاۋ ياۋفۇ مىرزا: «بۇلت سەيلىپ، كوك جادىراپ، كوردى خالىق كۇن كوزىن» دەپ القايدى. سول تۇستا، باتىستاعى خۇاشان تاۋىندا زاماننىڭ اۋقىمىن اڭداي بىلەتتىن اسقان زەرەلى، اسىل مورالىدى چىن بو دەيتتىن وقىمىستى بىرەۋ تۇرادى ەكەن. بىر كۈنى ول ەسەكپەن ەتكەكە تۇسىپ، خۇاين ايماعىنا بەتتەيتتىن جولمەن اياڭداپ كەلە جاتىپ، بىر جولاًۋشىنىڭ: «استانا دۇڭجىڭدە چاي زىشزۇڭ پاتشالىق تاعىن جاۋ گۇاڭشىنگە بەرىپتى» دەگەن سوزىن ەستىدى. وسى داڭقىرتتى قۇلاعى شالغان ول قۇانىشى قوينىنا سىماي الاقايلاپ، ساقىلداپ كۇلگەن بويى ەسەگىنەن دومالاپ كەتەدى. مۇنىڭ سەبەبىن سۇراعان جانعا الگى مىرزا: «دۇنيە ەندى تىنىشتالاتتىن بولدى!» — دەپ ەتىل قاتادى. تاڭىردىڭ امىرىنە، تايپىعاتتىڭ زاڭىنا، ادامزاتتىڭ ارمانىنا ساپما - ساي كەلىپ، جاۋ كۇاڭشىن مەشىن جىلى مىراستى تاجىن كىيىپ، وردا سالىپ، تاققا وتىرىپ، ون جەتى جىل ەل بىلەيدى. قوي ۇستىنە بوز تورعاي جۇمىرتقالايتتىن زامان ورنایدى. كەيىن كەلە التىن تاعىن ارداقتى ەنسى جاۋ گۇاڭشىنگە ۇسىنادى. ول جىرما ەكى جىل پاتشا بولىپ تاعىن ەوز بالاسى جىن زۇڭ خانغا، جىن زۇڭ حان تاعىن رىن زۇڭ خانغا بەرەدى.

رىن زۇڭ حان ەسىلى اسپانداى جالاڭايلاق پەرىشتە ەكەن، انا قۇرساعىنان شىرىلداپ جەرگە تۇسىسمەن كۈنى - تۇنى

ۋىيقتاماي قولدى - اياققا توقتاماي جىلاي بەرەدى. خان ورداسى قۇلاقتاندىرۇ جازىپ جاپسىرىپ، داۋالايتىن ەمشى قاراستىرادى. پاتشانىڭ تىلەگىن قايىل العان تاڭىر شولپان پەرىشتەسىن پانى دۇنيەگە جىبەرەدى. كارى شال بەينەسىنە كىرگەن الگى پەرىشتە قۇلاقتاندىرۇدى وقىپ تۇرىپ: «خانزادانىڭ جىلاغانىن مەن قويغىزامىن» دەپ كۇبىرلەيدى. قۇلاقتاندىرۇدى كۈزەتىپ تۇرغان ۇلىق مۇنى ەستىپ جىن زۇڭ خانمەن كەزدەستىرۇ ۇشىن ونى ورداغا ەرتىپ كەلەدى. «شىكى سارايغا كىرىپ خانزادانى كورسىن!» دەپ ەمىر ەتەدى پاتشا. تۇپ - تۇرا سارايغا بارغان جاڭغى شال خانزادانى قۇشاقىپ تۇرىپ، قۇلاعىنا ەكى اۋىز ەمىز سىبىرلايدى. خانزادا جىلاغانىن قويادى. الگى شال اتى - جونىن ايتپاستان قۇيىن بوپ كوزدەن عايىپ بولادى. خانزادانىڭ قۇلاعىنا ە دەپ سىبىرلادى ەكەن دەڭىزشى؟ ول: «سىزگە بولساتىن قالام يەسى پەرىشتەسى دە، قارۋ يەسى پەرىشتەسى دە تۋادى» - دەپتى. راسىندا دا قۇدىرەتى كۇشتى اسپان تاڭىرى قۇت جۇلدىز ساراينىداغى ەكى پەرىشتەنى وسى پاتشانى جارىلقاۋعا جىبەرەدى. ونىڭ ەبرى - قالام يەسى پەرىشتەسى، بۇل گايىڭ ورداسىنىڭ قوجاسى، لۇڭتۇ ساراينىڭ تورەسى باۋ گۇڭ ەكەن؛ ەندى ەبرى - قارۋ يەسى پەرىشتەسى، ول باتىستاعى شيا بەكتىگىنە جورىق جاساعان ۇلى قولباسشى دى چىڭ ەكەن.

وسى ەكى ەدانىشپان ۇازىر پاتشاعا قولعانات بولادى. بۇل خان قىرىق ەكى جىل تاققا وتىرىپ، جىلنامانى توعىز رەت وزگەرتەدى. تىيانشىڭنىڭ العاشقى جىلى، ياعنى دوڭىز جىلى تاققا شىققاننان تىيانشىڭنىڭ 9 - جىلىنا دەيىن بەيىت زامان ورنانيدى، رىس ۇيىپ، قۇت قونىپ، شارۋاشلىق شالقيدى، خالىق تەگىس كاسىپتەنىپ، شات - شادىمان ەمىر كەشىرەدى. جۇرت جولدا ات باسىنداي التىن جاتسا دا كوزىنىڭ قىرىن سالمايدى،

ەسك - تەرەزەم اشق قالدى دەپ ۇرى - قارىدان قام قىلمايدى.
وسى توعىز جىلدى ءبىرىنشى رەتكى مولشلىق دەپ اتايدى.
مىڭداۋدىڭ باستاپقى جىلىنان حۋاڭيۋدىڭ ءۇشىنشى جىلىنا
دەينىڭى توعىز جىلدا دا قىدىر دارىپ، باق قونادى، مۇنى ەكىنشى
رەتكى مولشلىك دەپ اتايدى. حۋاڭيۋدىڭ ءتورتىنشى جىلىنان
جياۋدىڭ ەكىنشى جىلىنا دەينىڭى توعىز جىلدا دا ەگىننەن
ەرەسەن مول ءونىم الىنادى، مۇنى ءۇشىنشى رەتكى مولشلىك
دەپ اتايدى. بىركەس - بىركەس ءۇش توعىز جىرما جەتى جىل
وتەدى، مۇن «ءۇش رەتكى مولشلىك» دەپ اتايدى.

وسى داۋىردە بۇقارا اجەپتاۋىر بىرعىن تۇرمىسقا كەنەلەدى.
ءبىراق، شاتتىق شەگىنە جەتسە قايعىعا اينالارىن كىم بولجاغان.
جياۋدىڭ ءۇشىنشى جىلى جازىستۇرمى بايتاق ەلدى وبا جايلاپ
جياڭنانان ەكى استاناعا دەينىڭى وڭىرلەرگە قونىستانعان ەلدەن
وسى دەرتكە شالىدىقپان بىردە - ءبىر جان قالمايدى. جەر -
جەردەگى ولكەلەردەن، ايمىقتاردان كەلگەن حابارلار ورداعا قارشا
بورايدى. استانادا دۇڭجياڭ قالاسىنىڭ ءىشى - سىرتىنداعى
جاساقتار مەن حالىقتىڭ تەڭ جارىمىنان استامى قارالى قازاعا
ۇشرايدى. كايفىڭ ورداسىنىڭ قوجاسى باۋگۇڭ قازىنادان اقشا
شىعارىپ، ءدارى - دارمەك جىناپ، قالىڭ حالىقتى ەمدەتەدى.
ەم قايدان شىپا بولسىن، وبا اۋرۋى بارعان سايىن ءورشى
تۈسەدى. قالىڭ اكىمشىلىك - اسكەرى ءمانساپتىلارى كەڭەس
قۇرىپ، ءساتتى ساعات ساراينا تەگىس باس قوسىپ، تاڭىرتەڭ
پاتشا تاققا وتىرعاندا مالىمدەمەكشى بولىپ توسىپ وتىرسادى.
دۇعا وقىتىپ، تىلەۋ تىلەپ وبا اۋرۋىن الاستاپاقشى بولادى.
وسى وبا اۋرۋى تارالماعان بولسا، وتىزالتى پەرى ءپانى دۇنيەگە
كەلىپ، جەتپەس ەكى دىۋادامزات اراسىنا ارالاسىپ، ۇلان -
بايتاق سۇڭ حاندەيىن ءدۇر سىلكىندىرىپ، جاۋ اۋلەتىنىڭ

برگەلى ەلسن دۇرلىكتىرەر ەدى.

ۋېر ولەڭدە بىلاي دەلىنەدى:

مايراعاي دا تايراعاي جۇرت شادىمان،

قۇت قونعان ايتا قالسىن سول ۋېر زامان.

اينالىپ قىرعىن سوعىس وشاعىنا،

ادىرا قالىپ قويارىن كىم بايقاعان.

سۇ بويىنا بەكىنىپ ساباز ەرلەر،

لياڭشانغا جىنالىدى سىعاي باتىر.

قانشا ۋوسىپ، قانشا وشپەك — بۇل وڭالىس،

تاعدىردىڭ جازمىشىمەن بولادى اقىر.

مازمۇنى

- بىرىنشى تاراۋ
جاڭ اۋليەنىڭ وبانى الاستاپ دۇعا وقىپ تىلەۋ
تىلەۋى
حۇڭ ئۆزىرىنىڭ دىۋ-پەرىلەردى زىنداننان شىعارىپ
جىبەرۋى 1
- ەكىنشى تاراۋ
ۋاڭ تارىيەشنىڭ يان - ان ايماعىنا زىتپ كەتۋى
توغمىز جولاقىتى ايداعاردىڭ شىجياسۇن قىستاعىن
ويران ەتۋى 20
- ئۈچىنشى تاراۋ
شى جىننىڭ ئتون قاتىپ حۋاينىشان اۋدانىنان
اتتانۋى
لۇ سارداردىڭ گۇانىشى قوجاسىن جەر
جاستاندىرۋى 66
- تۆرتىنشى تاراۋ
جاۋ يۋانۋايدىڭ شاراپات اۋليە بۇتھاناسىن جوندەتۋى
لۇ جىشنىڭ ۋتايشان تاۋىن دۇرىلدەتۋى 90
- بەسىنشى تاراۋ
جاس ەسەرحاننىڭ ماستىقپەن زەرلى شىمىلدىقتى
تۇرۋى
تەڭبىل شايجىنىڭ تاۋحۋاسۇن قىستاعىن
دۇرلىكتىرۋى 124

- التىنىشى تاراۋ
توعىز جولاقىتى ايداعاردىڭ قىزىل قاراعايلى ورماندا
جول توسىپ جاتۋى
لۇ جىشىنىڭ بور قۇمىرا بۇتخانىسىن جالىنعا
148 جاساتۋى
- جەتىنىشى تاراۋ
تەڭبىل شايجىنىڭ بايتەرەكتى جۇلۇى
170 قابىلان باستىڭ قۇپيا سىتەر كەڭسەسىنە كىرۋى ...
سەگىزىنىشى تاراۋ
باس تارىيەشى لىن چۇڭنىڭ ساڭجىۋو ايماعىنا
ايدالپ كەتۋى
لۇ جىشىنىڭ قاباندى ورمانىن لاڭ - قازا
193 ەتۋى
- توعىزىنىشى تاراۋ
قوناعۋار چاي جىنىڭ جىھانكەزدەردى جىۋى
لىن چۇڭنىڭ حۇڭ تارىيەشىنى سويلعا
210 جىعۋى
- ونىشى تاراۋ
لىن تارىيەشىنىڭ قارلى بوراندا تاۋ اۋليە بۇتخانا.
سىنا كەلۋى
لۇ چياننىڭ جەم - ەشوپ مايدانىن ورتەپ
235 جىبەرۋى
- ون ەبرىنىشى تاراۋ
جۇ گۇيدىڭ سۇ سامالدىعىندا تۇرىپ بەلگى جەبە
اتۋى
لىن چۇڭنىڭ قارلى تۇندە لياڭشان تاۋىنا
254 تارتۋى

- ون ەكىشى تاراۋ
 لىن چۇڭنىڭ لياڭشان قوپاسىدا بايرقالاپ قالۋى
 276 ياكى جىنىڭ استانادا قانجار ساتىپ پالە تابۋى
 ون ۋىشىنى تاراۋ
 الدا شاپاردىڭ شىعىس داربازا الاڭىدا مارتەبە
 تالاسۋى
 كوكجالدىڭ بەيجىڭ قالاسىدا قارۋ ونەرىن
 292 سىناسۋى
 ون ۋورتىنىشى تاراۋ
 جىرەن شاشتى سايئاننىڭ ماستىقپەن لىڭگۋانىماۋ
 بۇتخانىسىدا ۇيقتاپ قالۋى
 ۋاڭىر تولاعاي چاۋ گايىدىڭ شىعىس بۇلاق قىستاعىدا
 310 ادەلتىنى ارالاشاپ الۋى
 ون بەسىنىشى تاراۋ
 ۋۇ يۇڭنىڭ اعايىندى ۋۇش رۋاندى يىلاندېرىپ توپقا
 كىرگىزۋى
 تۇستە كورگەن جەتى جۇلدېزىڭ ۋېرى —
 328 گۇڭسۇن شىڭنىڭ ادەلتىلەرمەن بىرىڭۋى
 ون التىنىشى تاراۋ
 يان جىنىڭ كوش باسشى بولپ، تايلاعان التىن-
 كۈمىستەردى ارتىپ جولعا شىعۋى
 ۋۇ يۇڭنىڭ تۇعان كۈنگە ارنالغان تارتۇدى ايلامەن
 352 قولعا ۋۇسۇرۋى
 ون جەتىنىشى تاراۋ
 تەڭبىل شايجىنىڭ قوس ايداعار تاۋىندا جەكپە-
 جەك سايىس سالۋى
 كوكجال ەردىڭ ونىمەن تىزە قوسىپ زەر-مەرۋەرت
 382 بۇتخانىسىن تارتىپ الۋى

ون سەگىزىنشى تاراۋ
سۇلۇ ساقالدىڭ قاناتتى جولبارستى ايلامەن ەرۋلەتۋى
سۇڭ جياڭنىڭ تاغىر تولاعاي چاۋگايدىڭ قوتقارپ
411 جىبەرۋى ۋى

ون توعىزىنشى تاراۋ
لىن چۇڭنىڭ سۇلى بەكىنىستە ۈلكەن قىرقىس
سالۋى
چاۋ گايدىڭ لياڭشان قوپاسىنا قوجا بولپ
435 قالۋى ۋى

جىيرمانشى تاراۋ
چاۋگايدىڭ لياڭشان قوپاسىندا ادلەت ارستارىنىڭ
قۇرمەتنە بولەنۋى
ليۇ تاڭنىڭ ايلى كەشتە يۇنچىڭ اۋدانىنا
458 جونەلۋى ۋى

جىيرما بىرىنشى تاراۋ
جەل بالاق كەمپىردىڭ ماستىقتان تاڭ نيۋىرعا
جۇدىرىق كوتەرۋى
سۇڭ جياڭنىڭ اشۋ ۋستىندە يان پۇشىدى
487 ۋولتىرۋى ۋى

جىيرما ەكىنشى تاراۋ
يان كەمپىردىڭ يۇنچىڭ اۋدانىن دۇرلىكتىرۋى
جۇ تۇڭنىڭ ەركىك سىتەپ سۇڭ جياڭدى قويا
513 بەرۋى ۋى

جىيرما ۋىشىنشى تاراۋ
چاي جىينىڭ ساڭجوۋدا مەيمان ەرۋلەتۋى
ۋۇ سۇڭنىڭ جىڭياڭگاڭدا جولبارس سوعۋى
536 ۋى

جىرما تورتىنشى تاراۋ
ۋاڭ كەمپىردىڭ پارا الپ جەڭگە تايلىققا ءجۇرۋى
يۇن گىنىڭ ەگەسپەن شايجانانى ءبۇلدىرۋى 560
جىرما بەسىنشى تاراۋ

ۋاڭ كەمپىردىڭ شىمىن چىڭدى سۇمدىقپەن سۋارۋى
جەزۈكشە ايەلدىڭ ۋۇ دالاڭدى ولتىرۋگە باتىلىنىڭ
بارۋى 619

جىرما التىنشى تاراۋ
حى جىۋشۋىڭ ولكتەن سۈيەك ۇرلاپ الپ قالۋى
ۋۇ سۇڭنىڭ ادام باسنى اقتىققا سالۋى 638
جىرما جەتتىنشى تاراۋ

ايەل جادىگويىدىڭ مىڭجوۋ ايماعىنىڭ جول اۋزىندا
ادام ەتىن ساتۋى
ۋۇ سۇڭ ءجۇزباسىنىڭ شىزىپو بەكەتىندە جالڭ
چىڭمەن ۇشراسۋى 669

جىرما سەگىزىنشى تاراۋ
ۋۇ سۇڭنىڭ انپىڭجاي بەكىنىسىن ايبارمەن نقتاتۋى
شى نىننىڭ شاتتىق ورمانىن قايتارىپ الۋعا نىيەت
تۇتۋى 690

جىرما توعىزىنشى تاراۋ
شى نىننىڭ مىڭجوۋ جولى تورابىن قايتا قولىنا الۋى
ۋۇ سۇڭنىڭ ماس بولپ جالڭ نوپاندى سويىپ
سالۋى 707

وتىزىنشى تاراۋ
شى نىننىڭ ولمىگە بۇيرىلعاندار زىندانىنا ءۇش
قايتارا بارۋى
ۋۇ سۇڭنىڭ بۇلتتى قويناندا الەك سالۋى 723

بىرىنشى تاراۋ

جاڭ ئۆلىمىنىڭ وبانى الاستاپ دۇعا وقىپ تىلەۋ
تىلەۋى
خۇڭ ۋازىرىدىڭ دىۋ-پەرىلەردى زىنداننان شىعارىپ
جىبەرۋى

ئالغىسا، ۋلى سۇڭ خاندېنىنىڭ پاتشاسى رىن زۇڭ اعزام
جايىندا ۋسوز قوزغايىق، جىياۋدىڭ ۋشىنىشى جىلى كوكەك
اينىنىڭ ۋش جاڭخاسى تاڭ سارىدە پاتشا اعزام تاڭ ساۋلە ساراينى
كەلىپ، سامالاداي سامسامان مارتەبەلى ۋمانساپتىلاردىڭ
تاڭرتەڭگى سالەمىن قاپىل الدى.

سامۇرىق سۋرەتى سارايدى قايرىلى بۇلت قاپتاپ، ايداعار
ناقىشتى وردانى بىرس لەبى بۇركەدى. مۇنارتقان ئال - شىنارلار
بۇتاعى شايقاس جالاۋىن برعالتىپ، شىعى مولدىرەگەن ساراي
گۈلى سامسغان نايىزاغا قاراپ اشلىدى. وقالى تون، شەندى
شەكپەن كىگەن تورەلەر خوش ۋىس اڭقىغان باسپالداقتا ۋىن
ترەسىپ، ۋلدە مەن بۇلدەگە ورنانغان ۋلىقتار شاتتىق اۋەن شىندە
قاسىيەتتى خان كۋىمەسىن دەمەدى. مونشاقتى پەردە سىيرىلىپ،
التىن ساراي الدىندا اسىل كۋىمە ەلەستەدى، سامۇرىق قانات
جەلپۈش اشلىپ، اق جاقۇت تابالدىرىققا تايپ گاۋھار كۋىمە
توقتادى، شارتىلداغان بېشىك ۋۇنى ەمىس - ەمىس ەستىلگەندە
اكىمىشلىك - اسكەرى ۋمانساپتىلار قابات - قابات ساپ تۈزەپ
قاق ايرىلىپ تۇرا قالدى.

سول ساتتە وردا باستىمى:

— جۇمىسى بارلارىڭىز ەرتەرەك ايتىڭىزدار، ويتپەسە پاتشا اعزام قايتىپ كەتەدى! — دەپ جار سالدى.

سامساغان قالىڭ ۇلىقتار اراسىنان باس ۋازىر جاۋ جى جانە ونىڭ ورىنباسارى ۋىن يانبو سۋىرىلا شىعەپ:

— ۋەدات تاقسىر، قازىر استانانى وبا جايلاپ، جاساعىڭىز بىن حالقىڭىز قىناداي قىرىلۇدا. مارحاباتتى اعزامنىڭ كوناكارلاردى بوساتىپ، راقىم - شاپاعات سىتەۋىڭىزدى، جازانى جەڭىلدەتىپ، المان - سالىقتى ازىتۋىڭىزدى، دۇعا وقىتىپ، تىلەۋ تىلەپ جاراتىلىستىق اپاتتى جويىپ، قالىڭ حالقىڭىزدى قۇتقارۋىڭىزدى تومەنشلىكپەن ۋىمىت ەتەمىز، — دەدى.

مۇنى ەستىگەن پاتشا اعزام حاتشىلار كەڭسەسىنە شۇعىل جارلىق جازىپ، بۇكىل ەلدەگى ايىپتىلاردى تۈگەل ازات ەتىپ، حالىقتان الىناتىن المان - سالىقتى تەگىس كۈشىنەن قالدىرۋدى بۇيىردى ۋارى استاناداعى عىباداتخانىلار مەن بۇتخانىلاردى سىپىرىپ - تازالاپ، تىلەۋ تىلەپ، دۇعا وقىتىپ، اپاتتى الاستاۋدى ۋامىر ەتتى. الايدا، سول جىلى وبا اۋرۋى ويلاماعان جەردەن بۇرىنعىدان بەتەر اسقىنا ۋتۇستى. مۇنى ەستىپ قاتتى قامىعەپ بەيمازالانغان رىن زۇڭ پاتشا قايتالاي ۋماجىلىس قۇرىپ، مانساپتىلارمەن اقبل قوستى. ۇلىقتار اراسىنان ۋامىر ۋازىر سۋىرىلىپ شىقتى، پاتشا قاراسا ورىنباسار باس ۋازىر فان جۇڭپان ەكەن، تاعىزم ەتىپ قۇرمەت بىلدىرگەن ول:

— بۇگىنگى تاڭدا اسپاننان اپات جاۋىپ، قولىڭىز بىن حالقىڭىزدىڭ ازاپ - اۋىرتىپالىققا باتىپ، كۈيزەلىپ، كۇڭىرەنىپ جاتقان جايى بار. مىنا پالە - قازادان ارىلۇ ۋۇشىن خان حاندىعى داۋىرىندەگى اۋلىيە مىراسقورى جالڭ تىيانشى تۈندەلەتىپ ورداعا كەلۈگە ۇسىنىس ەتىلسە، ۋۇش مىڭ التى ۋجوز ورىندا ۋىستى تۇتاندىرعىش جاعىلىپ، شاراپ شاشىلىپ قۇدايعا قۇلشىلىق